

SEYDİŞEHİR ALÜMİNYUM TESİSLERİNİN TAMAMI ÇALIŞMIYOR

Konya - Seydişehir - Mortaş'da bulunan 24 500 000 ton boksitten yararlanmak amacıyla Seydişehir alüminyum tesisleri kurulmuştur. Tesisin toplam maliyeti 4 143 920 000 TL. sim bulmuştur. Burada yılda 200000 ton alümina, 60 000 ton alüminyum, 34 000 ton alüminyum yarı mamulleri üretilmesi öngörülmüştür. Bu miktarlar istek ve pazarlama etüdleri sonucu değişime uğrayabilir.

Yapılmış olan tesislerin tamamının çalışması halinde güç ihtiyacı 204 MW'a ulaşmaktadır. Bunun temini için TEK çalışmalar yapmaktadır. Üretim için gerekli hammaddenin dış kaynaklardan temini ve döviz miktarı düşündürücüdür. Maliyetin artmaması için yardımcı hammaddeler üretiminin yurt içinde yapma olanakları araştırılmaktadır.

MAZIDAĞ FOSFAT YATAKLARI ETİBANK TARAFINDAN İŞLETİLECEK :

Gübre fabrikalarının ana ihtiyaç maddesi olan fosfatı kendi doğal kaynaklarımızdan karşılamak için yapılan çalışmalar sürdürülmektedir.

İlk olarak «Karataş Fosfat Projesi» adıyla 1975 yatırımı programına girecek olan fosfat işletme projesinin Etibank Genel Müdürlüğüne verilmesine ilişkin Bakanlar Kurulu Kararı 28.8.1974'de Resmi Gazetede yayınlanmıştır. İşletme süresi 40 yıl olacaktır. Yılda 125 000 ton yüksek tenörlü cevher çıkarmak amacıyla 31 500 000 TL. dış harcamaya olmak üzere toplam 107175 000 TL. lik yatırım yapılması öngörülmüştür. Dekapaj işleri ihale edilmiştir. 1976 yılına kadar kurulmak üzere konsantratör tesisi kurul*

ma projesi de yakında ihaleye çıkarılacaktır.

İkinci olarak «Güneydoğu Anadolu Fosfatları Havza Projesi» hazırlanmaya başlanmıştır, ön proje DPT'a verilmiş bulunmaktadır. Yılda 250 000 ton tüvenan cevher işleyecek kapasiteli bir tesis kurulması ve gübre fabrikalarının ihtiyaçları gözöhüne alınarak bir konsantratör tesisi yapılması öngörülmektedir, ön çalışmalar 150 000000 TL. dış para gereği olmak üzere 300 000 000 TL. toplam yatırıma ihtiyaç olduğunu göstermektedir.

Bu miktarın projenin gelişimi ile artması beklenilmektedir. Hazırlanmakta olan projenin 1977 yılında gerçekleştirilmesi düşünülmektedir.

ELAZIĞ FERRO - KROM TESİSLERİNİN TEMELİ ATILDI :

Etibank tarafından kurulacak olan Elazığ Ferro - Krom tesislerinin temeli atılmıştır. Tesisler 264 500 000 TL'ye mal olacaktır. Dış finansman ihtiyacı plan 90200000 TL. Japon kredisinden sağlanacaktır. 1976 yılında fâaliyete geçmesi ve yılda 50 000 ton yüksele karbonlu ferro • krom üretmesi öngörülmüştür. Enerji ihtiyacı Keban barajından sağlanacaktır.

İZMİR PERLİT MADENCİLİK VE SANAYİ LTD, ŞTİ. PERLİT PROJESİ :

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığından teşvik belgesi alan proje gümrük muafiyeti yatırım indirimi ve inşaat vergisi istisnasından yararlanmaktadır. Perlit üretimi ve öğütülmesini hedef alan şirkete, 10 771 000 TL. sabit yatırım, 620 000 TL. işletme sermayesi olmak üzere, toplam yatırımı için 11331000 TL. gerekmektedir. Döviz gereği 56 000 \$ dir. 1975 yılında üretime geçecek tesis yılda 100 000 ton öğütülmüş perlitin

6 000 tonunun parlatılmasını sağlayacaktır. Proje gerçekleştiğinde 546 000 \$ lık ihracat yapılabilecektir.

ETİBANK İKİNCİ SODYUM PERBORAT TESİSİNİ KURUYOR :

Ülkemizde deterjan üretiminin artışına paralel olarak çoğalan sodyum perborat ithalini önlemek ve yurtiçi tüketiminden artı kalanı ihraç etmek maksadıyla Eti bank, Bandırma'da kurmakta olduğu sodyum perborat tesisinin yanında, yeni bir tesis daha kurmağa karar vermiştir.'

Birinci perborat tesisi 1975 yılında tamamlanacak ve 20 000 ton/yıl kapasite ile çalışacaktır. Toplam 98 630 000 TL. yatırım gerekmektedir % 65 rentabilite ile çalışacak olan kuruluş 83 600 000 TL, katma değer yaratabilecektir. İkinci perborat tesisi 1977 yılında faaliyete başlayacak ve 20 000 tön/yıl kapasite ile çalışacaktır: Ön etüdürlere göre, 500 000 t. dış olmak üzere, toplam yatırım 120 000 000 TL. olacaktır. Proje DPT'nca incelenerek uygun görülürse gerekli işlemler Etibank'çş yapılmıdır "başlanacaktır.

İRAN - TÜRKİYE DOĞAL GAZ BORU HATTI YAPILYOR :

İran doğal gaz yataklarının bulunduğu bölgeden İskenderun'a uzanan gaz boru hattı projesini yapacak firmalar yakında belli olacaktır. Bu hat Avrupa'nın doğal gaz ihtiyacını karşılayacak ve yılda 40 milyon m³ doğal gaz taşıyabilecektir. İskenderun'da kurulacak damıtma tesisleri gazı sıvılaştırdıktan sonra Avrupa limanlarına ulaşacaktır. Çalışmalar sürdürülmektedir.

TPAO VE PETROL OFİSİ, AKARYAKIT DAĞITIMI İÇİN ŞİRKET KURUYOR

TPAO ve Petrol Ofis akaryakıtın pazarlama ve satışını sağlayacak Akaryakıt Dağıtım Anonim Şirketini, kısa adıyla «ADAŞ»'in kuruluş hazırlıklarını tamamlamak üzeredir.

Aliağa, İpraş ve Batman rafinerileri TPAO'na bağlıdır. Yerli üretim halen toplam tüketimin % 45 ini teşkil etmektedir. ADAŞ ithal edilen petrolün bir kısmının da pazarlama ve dağıtımını üzerine alacak ve Türkiye'de tüketilen akaryakıtın % 70 inin pazarlanmasını yapacaktır.

ATAŞ GRUBU ŞİRKETLERİ İNDİRİM ORANINA İTİRAZ EDİYOR :

Ataş Rafinerisinin kârı kontrol altındadır. Getirilen ham petrol ile elde ettikleri ürünler arasındaki fiyat farkı belli oranda indirim uygulanarak hazineye aktarılmaktadır.

Ataş rafinerisi, petrol fiyatlarının artımı, rafinerinin çalışması için sarfedilen yakıt masrafının hesaba alınarak, indirimin % 18 den % 2 ye düşürülmesi teklifini uygun bulmamıştır.

Ataş grubu şirketleri, fl.85 \$/Varil fiyatının il \$/van'le çıkarılarak çalışmanın deva* ironi tstemişletilir. Fiyat farkını hükümet reddetmiştir. Bunun Üzerine % 12 ye indtfti* Jen indirim az görülmektedir. Atas grubu şirketleri zarar ettiklerini öne sürmektedirler.

Kıbrıs Harekati esnasında gerçek tayırını ortaya koyan ve rengini tüm halkımızın anlayacağı biçimde sergileyen bu çok uluslu şirketlere ilişkin etkin uygulamaların kısa süre içinde sağlanması gerekir kanısındayız.

DÖRDÜNCÜ GÜBRE KOMPLEKSİ PROJESİ DPT'YE VERİLDİ :

Azot Sanayii Genel Müdürlüğünce Çukurova'da kurulması düşünüleri dördüncü gübre kompleksi ile ilgili etüdüler tamamlanmıştır. Yakıtın maliyeti ve ön proje DPT'ye verilmiştir. DPT ile projenin gerçekleşme biçimi üzerinde karar sağlandığında 1975 yılında gerekli çalışmalara başlanacaktır.